

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту та реабілітації
Кафедра фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я**

Холодов С. А.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ,
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОРУШЕННЯХ
НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»**

**Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)**

Одеса – 2024

УДК: 616.8

*Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 1 від 29.08.2024 р.)*

Рецензенти:

Бабова І. К. - доктор медичних наук, професор, професор кафедри інклюзивної освіти та реабілітації Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Храмцов Денис Миколайович – кандидат медичних наук, доцент, директор Реабілітаційного центру «Expert Health».

Холодов С. А.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи» [для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, спеціальності 017 «Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)»]. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 40 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи» містять питання практичних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, питання до екзамену, теми індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація) з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних під час навчання.

© Університет Ушинського, 2024

© Холодов С. А.

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи».....	4
Програма навчальної дисципліни.....	8
Розділ. 1. Методичні рекомендації до проведення практичних занять.....	11
Теми практичних занять.....	11
Технологічна карта навчальної дисципліни.....	12
План та зміст практичних занять.....	18
Розділ. 2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи здобувачів....	23
Практичні завдання для самостійної роботи.....	23
Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	31
Контрольні засоби перевірки результатів практичної і самостійної роботи.....	34
Рекомендовані джерела інформації.....	39

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОРУШЕННЯХ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»

Мета навчальної дисципліни: формування професійно необхідних фахівцеві з фізичної реабілітації, в умовах практичної діяльності, знань, умінь і навичок для здійснення реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення порушених або компенсацію втрачених функцій організму людини. Вивчення дисципліни передбачає надання студентам розуміння теоретичних, методологічних аспектів реабілітації осіб з функціональними порушеннями нервової системи.

Сформувати мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи» студентами мають бути опановані знання з таких навчальних дисциплін як, «Реабілітаційна кінезіологія», «Реабілітаційна фізіологія», «Теорія і методика фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації», «Ергореабілітація».

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 02. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 06. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 11. Проводити комплексне обстеження, визначати «оптимальний» функціональний стан, «стан відносної рівноваги (третій стан)», який відповідає стану здоров'я, віку, статті тощо і не потребує корекції або для його покращення достатньо виконання звичайних фізкультурно-спортивних вправ, обмеження «згубних звичок» та переходу до здорового способу життя. Застосовувати стандартні, альтернативні та додаткові інструменти обстеження / вимірювання / оцінювання стану осіб, що реабілітуються; здійснювати заходи з фізичної реабілітації з врахуванням психофізіологічних особливостей.

ПРН 12. Враховуючи індивідуальні психофізіологічні особливості людини, інтерв'ювати з метою збору фахової інформації анамнезу, перевіряти наявність чи відсутність всіх ключових моментів елементів анамнезу, а також наявності / відсутності характерних елементів анамнезу, які зазвичай приховують особи. Визначати та відрізняти різні порушення функціонального стану у відповідності до

перенесених травм, наявних хронічних нозологій, віку, статі, способу життя тощо, визначати початкові ознаки порушень функціонального стану, які з високою ймовірністю можуть посилитися у майбутньому.

ПРН 13. Визначати індивідуальний реабілітаційний план, який відповідає встановленому діагнозу та результатам комплексного обстеження; визначати мінімальні та максимальні потенційні можливості та потреби осіб, які реабілітуються, відповідно до діагнозу та наявних хронічних захворювань, віку, способу життя без застосування відповідних заходів фізичної реабілітації, а також після їх застосування.

ПРН 14. Застосовувати методи, процедури та засоби фізичної реабілітації, враховуючи індивідуальні особливості людини, аналізувати виконання індивідуального реабілітаційного плану відповідно до ключових критеріїв поточної та кінцевої успішності, вносити корективи відповідно до результатів аналізу його виконання та звернень особи, що реабілітується. Використовувати стандартні методи фізичної реабілітації в рамках індивідуального реабілітаційного плану, коригувати проєкт індивідуального реабілітаційного плану, розробляти і коригувати реабілітаційний маршрут та проводити відповідні реабілітаційні заходи у осіб з інвалідністю.

ПРН 15. Проводити необхідні реабілітаційні заходи для усунення, припинення або зменшення болю, досягнення максимально можливої фізичної самостійності, максимально можливого відновлення функцій організму осіб із порушенням опорно-рухового апарату та ортопедичними порушеннями, після перенесених побутових, спортивних або професійних травм, після перенесених серцево-судинних, респіраторних захворювань, а також із комплексними порушеннями, віковими ускладненнями тощо, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану.

ПРН 16. Впроваджувати стандартні та індивідуальні комплекси вправ, спрямовані на збільшення координації та вправності рухів, збільшення сили м'язів, на максимально можливе відновлення здатності виконувати побутові та професійні функції, компенсацію невиліковно порушених, втрачених чи відсутніх з народження функцій організму осіб, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану. Навчати стандартним способам досягнення максимально можливої самостійності в побуті, самообслуговуванні, пересуванні, відповідно до індивідуального реабілітаційного плану.

ПРН 17. Проводити обстеження моторного розвитку дітей віком від 0 до 3-х та від 3-х років, визначати їх рівень розвитку, «оптимальний» функціональний стан, а також «стан відносної рівноваги (третій стан)», який не потребує втручання фахівця

з фізичної реабілітації; консультувати родичів / опікунів дитини щодо її функціонального стану та необхідних (за потреби) заходів фізичної реабілітації, навчати їх стандартним вправам та іграм для покращення функціонального стану та рівня розвитку дитини. Розробляти та проводити індивідуальні групові заняття для покращення фізичного розвитку дітей віком від 0 до 3-х та від 3-х років, залучати батьків / родичів / опікунів до проведення індивідуальних занять разом із фахівцем з фізичної реабілітації та самостійно вдома.

Очікувані результати навчання дисципліни:

знати:

- морфофункціональні основи корекцій неврологічних дисфункцій;
- методи функціональної діагностики і оцінки ефективності процесу фізичної реабілітації осіб з неврологічними порушеннями;
- загальні принципи і клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації в лікарняному і післялікарняному періодах реабілітації при функціональних порушеннях нервової системи;
- особливості застосування засобів, форм і методів лікувальної фізичної культури (ЛФК), форм і методів лікувального масажу, фізіотерапевтичних засобів, механотерапії й працетерапії при функціональних порушеннях нервової системи залежно від загального стану хворого, характеру і локалізації пошкоджень, методу лікування, наявності супутніх захворювань, віку хворого, рухового режиму, періоду реабілітації;

уміти:

- організовувати роботу служби реабілітації у відділеннях неврології;
- складати програми з фізичної реабілітації;
- підбирати адекватні засоби і методи фізичної реабілітації;
- проводити заняття на етапах реабілітації з демонстрацією комплексів лікувальної гімнастики.
- вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання;
- здійснювати науково-дослідницьку та методичну роботу, орієнтуватися у спеціальній науково-педагогічній літературі за профілем свого фаху.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, працювати в команді, навчатися впродовж життя, використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, дотримуватись правил і норм професійної етики, попереджати та розв'язувати конфлікти.

Спеціальні компетентності:

СК 05. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 08. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації.

СК 09. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

СК 10. Здатність використовувати в практичній діяльності знання з анатомії, фізіології рухової активності, кінезіології; враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, а також психофізіологічні особливості у практиці фізичної реабілітації.

СК 11. Здатність проводити інтерв'ювання з метою збору фахової інформації анамнезу, вести відповідні записи та документацію; проводити комплексне обстеження із застосуванням необхідного інструментарію, визначати функціональний стан і рівень фізичного розвитку, виявляти порушення, надавати оцінку та визначати індивідуальний план реабілітації, враховуючи потреби та потенційні можливості особи, яка реабілітується.

СК 12. Здатність визначати, розробляти та впроваджувати під керівництвом фізичного терапевта або у складі міждисциплінарної команди план проведення заходів та методів фізичної реабілітації, щоденні реабілітаційні заходи для осіб з інвалідністю; аналізувати виконання індивідуального реабілітаційного плану, вести відповідну документацію про хід виконання індивідуального реабілітаційного плану.

СК 13. Здатність проводити необхідні реабілітаційні заходи з метою усунення, припинення або зменшення болю, відновлення функцій організму, фізичної

самостійності, активності та самопочуття дорослих та дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, ортопедичними порушеннями, побутовими, спортивними та професійними травмами, наслідками неврологічних, кардіореспіраторних та інших захворювань, комплексних порушень, а також для людей похилого віку з віковими ускладненнями; розробляти і впроваджувати комплекс вправ і рекомендацій, спрямованих на поліпшення функціонування опорно-м'язової системи та організму в цілому, координації, збільшення сили м'язів, вдосконалення вправності рухів, розвиток, відновлення та компенсацію порушених, втрачених чи відсутніх з народження функцій.

СК 14. Здатність визначати потребу у виробі медичного призначення у осіб, які потребують фізичної реабілітації; навчати користуванню технічними та іншими засобами реабілітації, адаптувати їх під індивідуальні потреби та особливості осіб, що реабілітуються.

СК 15. Здатність навчати способам досягнення самостійності в побуті, самообслуговуванні, пересуванні, профілактиці захворювань та їх ускладнень, травм, контролю за станом здоров'я; роз'яснювати особі, яка реабілітується, і родичам / опікунам індивідуальні особливості розвитку та перспективні результати заходів фізичної реабілітації, навчати їх методикам та вправам для відновлення і підтримування рухових функцій.

СК 17. Здатність розробляти та проводити індивідуальні та групові заняття для покращення фізичного розвитку дітей віком від 0 до 3 та від 3-х років з порушеннями фізичного розвитку, відповідно до нозологій та для дітей, які за станом здоров'я належать до спеціальної медичної групи і дітей з особливими освітніми потребами; контролювати їх безпечну поведінку під час індивідуальних та групових занять.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи пов'язано з навчальними дисциплінами: «Реабілітаційна кінезіологія», «Реабілітаційна фізіологія», «Теорія і методика фізичної культури, спорту та фізичної реабілітації», «Ергореабілітація», «Фізична реабілітація при порушеннях функцій опорно-рухового апарату», «Фізична реабілітація при порушеннях функцій внутрішніх органів і систем».

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ КОРЕКЦІЙ НЕВРОЛОГІЧНИХ ДИСФУНКЦІЙ.

Тема 1. Морфофункціональна організація центральної нервової системи. Загальні поняття про будову нервової системи.. Загальний план будови центральної нервової системи. Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку. Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку та його окремих утворень. Кровообіг нервової системи. Лікворна система мозку

Тема 2. Морфофункціональна організація периферичної нервової системи. Загальний план будови периферичної нервової системи. Функціональна морфологія спинномозкових, черепно-мозкових нервів. Функціональна морфологія вегетативної нервової системи.

Тема 3. Будова та функції аналізаторів Аналізатори загальної чутливості. Руховий аналізатор. Зоровий аналізатор. Слуховий аналізатор. Вестибулярний аналізатор, Вісцеральний аналізатор).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СЕМІОТИКА ПОРУШЕНЬ ФУНКЦІЙ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ. МЕТОДИ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ І ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З НЕВРОЛОГІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.

Тема. 4. Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи. Особливості неврологічного дослідження. Методика збору анамнезу та первинного обстеження особи з неврологічними дисфункціями. Біомеханічні і антропометричні методи дослідження. Спеціальні тести. Електрофізіологічні методи дослідження. Оцінка психоемоційного стану людини. Шкали оцінки життєдіяльності неврологічного хворого. Реабілітаційне обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності здоров'я.

Тема. 5. Чутливість та її порушення. Види чутливості: екстероцептивна, пропріоцептивна, інтероцептивна. Провідникові шляхи поверхневої та глибокої чутливості. Методи чутливості. Види порушень чутливості. Синдроми порушення. Міофасціальний больовий синдром.

Тема. 6. Рух, дослідження порушень рухів. Функціональна організація рухів. Пірамідна та екстрапірамідна системі. Методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів. Тестування основних рухових навичок у пацієнта з

неврологічними розладами. Реабілітаційне обстеження при порушеннях координації та рівноваги.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ. 3. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОРУШЕННЯХ ПОВ'ЯЗАНИХ ЗАХВОРЮВАННЯМИ І УШКОДЖЕННЯМИ СТРУКТУР НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ.

Тема. 7. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації. Клінікофізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при патології НС. Кінезіотерапія в реабілітації хворих з захворюваннями нервової системи. Масаж в нейрореабілітації. Лікувальна фізична культура при захворюваннях та порушеннях мозкового кровообігу. Принципи, методи реабілітації осіб з функціональними порушеннями центральної і периферичної нервової системи. Методичні особливості побудови програми фізичної реабілітації. Критерії оцінки застосування засобів фізичної реабілітації.

Тема. 8. Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи.

Реабілітація осіб з гострими порушеннями мозкового кровообігу. Поняття та види інсульту. Фізична реабілітація при ішемічному та геморагічному інсультах.

Ураження головного мозку. Поняття та види черепно–мозкових травм Особливості фізичної реабілітації осіб при черепно–мозкових травмах.

Травми спинного мозку. Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку.

Фізична реабілітація при невротичних розладах. Неврози. Види неврозів. Особливості клінічного перебігу. Завдання фізичної реабілітації, ерготерапії.

Реабілітація хворих з хворобою Паркінсона.

Проблема патології мови у дорослих з органічними захворюваннями головного мозку.

Тема. 9. Фізична реабілітація при захворюваннях і ушкодженнях периферичної нервової системи. Фізична реабілітація при порушеннях функції соматичної нервової системи. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях периферичних нервів. Фізична реабілітація при порушеннях функції вегетативної нервової системи. Вегето-судинна дистонія.

Тема. 10. Фізична реабілітація при дегенеративно–дистрофічних ураженнях хребта. Особливості фізична реабілітації, ергореабілітації при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами.

РОЗДІЛ 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Теми практичних занять

№ теми	Форма заняття Назва теми
1	<i>Семінар.</i> Морфофункціональна організація центральної нервової системи. <i>Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку</i>
	<i>Семінар.</i> Морфофункціональна організація центральної нервової системи. <i>Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку.</i>
2	<i>Семінар.</i> Морфофункціональна організація периферичної нервової системи. <i>Функціональна морфологія спинномозкових нервів.</i>
	<i>Семінар.</i> Морфофункціональна організація периферичної нервової системи. <i>Функціональна морфологія черепно-мозкових нервів та вегетативної нервової системи.</i>
3	<i>Семінар.</i> Будова та функції аналізаторів.
4	<i>Семінар.</i> Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи. <i>Особливості неврологічного дослідження.</i>
	<i>Вирішення практичних завдань.</i> Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи. <i>Реабілітаційне обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій.</i>
5	<i>Семінар.</i> Чутливість та її порушення.
6	<i>Семінар.</i> Рух, дослідження порушень рухів.
	<i>Вирішення практичних завдань.</i> Рух, дослідження порушень рухів.
7	<i>Семінар.</i> Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації.
8	<i>Вирішення практичних завдань.</i> Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи. <i>Реабілітація осіб з наладками гострого порушення мозкового кровообігу та травматичних уражень</i>

	<i>головного мозку.</i>
	<i>Вирішення практичних завдань. Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи. Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку та невротичних розладах.</i>
9	<i>Вирішення практичних завдань. Фізична реабілітація при захворюваннях і ушкодженнях периферичної нервової системи.</i>
10	<i>Вирішення практичних завдань Фізична реабілітація при дегенеративно-дистрофічних ураженнях хребта.</i>

Технологічна карта дисципліни

Тема	Форма організації на занятті	Обов'язкове практичне завдання	Термін виконання
1. Семінар. Морфофункціональна організація центральної нервової системи. <i>Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку.</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Загальні поняття про будову нервової системи. ▪ Загальний план будови центральної нервової системи. ▪ Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку. 	<i>Завдання:</i> Проаналізувати та замалювати загальну схему будови нервової системи. Замалювати схематично поперечний розріз спинного мозку з нанесенням схеми рефлекторної дуги; показати на схемі локалізацію тіл чутливих, рухових і асоціативних нейронів; чутливих, рухових і вегетативних ядер; провідних шляхів; чутливих, рухових і вегетативних волокон. <i>(студенти працюють індивідуально).</i>	До наступного заняття.
2. Семінар. Морфофункціональна організація центральної нервової системи. <i>Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку та його окремих утворень. ▪ Кровообіг нервової системи. ▪ Лікворна система мозку. 	<i>Завдання:</i> Надати функціональну характеристику відділів головного мозку (стовбуру мозку, мосту, середньому мозку, проміжному мозку, кінцевому мозку, мозочку). <i>(студенти працюють індивідуально).</i>	До наступного заняття.
3. Семінар.	<i>Участь у колективному</i>	<i>Завдання:</i>	До

<p>Морфофункціональна організація периферичної нервової системи. Функціональна морфологія спинномозкових нервів.</p>	<p>обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Загальний план будови периферичної нервової системи. ▪ Функціональна морфологія спинномозкових нервів. 	<p>Проаналізувати будову периферійної нервової системи, охарактеризувати відділи периферійної нервової системи. Замалювати схему спинномозкового рефлексу, зазначити шляхи проведення нервового імпульсу від рецептору до ефектора (на прикладі колінного рефлексу), Проаналізувати механізм утворення вегетативних спинномозкових рефлексів. (студенти працюють індивідуально).</p>	<p>наступного заняття</p>
<p>4. Семінар. Морфофункціональна організація периферичної нервової системи. Функціональна морфологія черепно-мозкових нервів та вегетативної нервової системи.</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Функціональна морфологія черепно-мозкових нервів. ▪ Функціональна морфологія вегетативної нервової системи. 	<p>Завдання: Замалювати схему утворення черепно-мозкового нерва. Вказати на схемі стрілками напрямок проведення нервового імпульсу в волокнах чутливих, рухових і вегетативних нервів Проаналізувати будову вегетативної периферійної нервової системи, надати функціональну характеристику симпатичному та парасимпатичному відділам (студенти працюють індивідуально).</p>	<p>До наступного заняття</p>
<p>5. Семінар. Будова та функції аналізаторів.</p>	<p>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Будова та класифікація аналізаторів. ▪ Внутрішні аналізатори. ▪ Будова та функціональне 	<p>Завдання: Проаналізувати та замалювати загальну схему будови аналізатора. Дати характеристику рухового аналізатора.</p>	<p>До наступного заняття</p>

	<p>значення рухового, вестибулярного та вісцерального аналізаторів.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Аналізатори зовнішнього світу. ▪ Будова та функціональне значення зорового, слухового, смакового, нюхового та шкірного аналізаторів. 	<p>Периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора.</p> <p>Прослідкувати, послідовно, анатомічні шляхи проведення нервових імпульсів від проприорецепторів м'язів передпліччя і гомілки до нейронів кори півкуль великого мозку.</p> <p>Проаналізувати значення рухового аналізатора для спортсмена.</p> <p><i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	
<p>6. Семінар.</p> <p>Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи.</p> <p><i>Особливості неврологічного дослідження.</i></p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Особливості неврологічного дослідження. ▪ Методика збору анамнезу та первинного обстеження особи з неврологічними дисфункціями. ▪ Біомеханічні і антропометричні методи дослідження. ▪ Електрофізіологічні методи дослідження. 	<p><i>Завдання:</i></p> <p>Визначити та записати у зошитах основні поняття.</p> <p>Проаналізувати особливості неврологічного дослідження.</p> <p>Скласти схему анамнезу та первинного обстеження особи з неврологічними дисфункціями.</p> <p><i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	<p>До наступного заняття</p>
<p>7 Вирішення практичних завдань. Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи.</p> <p><i>Реабілітаційне обстеження при порушеннях окремих невралгічних</i></p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Оцінка психоемоційного стану людини. ▪ Шкали оцінки життєдіяльності неврологічного хворого. ▪ Спеціальні тести. ▪ Реабілітаційне обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій. ▪ Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності здоров'я. 	<p><i>Завдання:</i></p> <p>Визначити та записати у зошитах основні поняття.</p> <p>Скласти схему реабілітаційного обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій (за вибором).</p> <p><i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	<p>До наступного заняття</p>

<i>функцій.</i>			
8. <i>Семінар.</i> Чутливість та її порушення	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Види чутливості: <ul style="list-style-type: none"> - екстероцептивна, - пропріоцептивна, - інтероцептивна. ▪ Провідникові шляхи поверхневої та глибокої чутливості. ▪ Методи чутливості. ▪ Види порушень чутливості. ▪ Синдроми порушення. ▪ Міофасціальний больовий синдром. 	<i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття, охарактеризувати види чутливості та синдроми її порушень. Проаналізувати провідникові шляхи поверхневої та глибокої чутливості. Описати методи діагностування чутливості. <i>(студенти працюють індивідуально).</i>	До наступного заняття
9. <i>Семінар.</i> Рух, дослідження порушень рухів	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функціональна організація рухів. 2. Пірамідна та екстрапірамідна системи. 3. Методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів. 	<i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття, охарактеризувати види рухових порушень, пов'язаних з ураженням нервової системи. Описати методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів. <i>(студенти працюють індивідуально).</i>	До наступного заняття
10. <i>Вирішення практичних завдань</i> Рух, дослідження порушень рухів	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> <ol style="list-style-type: none"> 4. Тестування основних рухових навичок у пацієнта з неврологічними розладами. 5. Реабілітаційне обстеження при порушеннях координації та рівноваги. 	<i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Описати методи реабілітаційного обстеження при порушеннях координації та рівноваги. Протестувати основні рухові навички у пацієнта з неврологічними розладами з модулюванням клінічної ситуації. <i>(студенти працюють в парах).</i>	На занятті

<p>11. <i>Семінар</i> Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації.</p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Клінікофізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при патології нервової системи. ▪ Лікувальна фізична культура при захворюваннях нервової системи та порушеннях мозкового кровообігу. ▪ Принципи, методи реабілітації осіб з функціональними порушеннями центральної і периферичної нервової системи. 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Обґрунтувати застосування засобів фізичної реабілітації при патології нервової системи. Описати методику застосування засобів ЛФК в реабілітації осіб з захворюваннями нервової системи. Дати характеристику принципам, методам реабілітації осіб з функціональними порушеннями центральної і периферичної нервової системи. <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	<p>До наступного заняття</p>
<p>12. <i>Вирішення практичних завдань.</i> Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи. <i>Реабілітація осіб з наслідками гострого порушення мозкового кровообігу та травматичних уражень головного мозку.</i></p>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Реабілітація осіб з гострими порушеннями мозкового кровообігу. Поняття та види інсульту. Фізична реабілітація при ішемічному та геморагічному інсультах. ▪ Ураження головного мозку. Поняття та види черепно-мозкових травм. Особливості фізичної реабілітації осіб при черепно-мозкових травмах. ▪ Реабілітація дітей з наслідками церебрального паралічу. Рухові порушення при ДЦП. Класифікація форм ДЦП. Періоди фізичної реабілітації. Основні завдання і принципи фізичної реабілітації. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації, які використовуються на заняттях 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з наслідками гострого порушення мозкового кровообігу. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з наслідками черепно-мозкових травм. <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	<p>До наступного заняття</p>

	осіб з наслідками ДЦП. Особливості застосування методики реабілітаційної гімнастики.		
13. <i>Вирішення практичних завдань. Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи. Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку та невротичних розладах.</i>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Травми спинного мозку. Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку. ▪ Фізична реабілітація при невротичних розладах. Неврози. Види неврозів. Особливості клінічного перебігу. Завдання фізичної реабілітації, ерготерапії. 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з наслідками травм спинного мозку. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з невротичними розладами. <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	До наступного заняття
14. <i>Вирішення практичних завдань. Фізична реабілітація при захворюваннях і ушкодженнях периферичної нервової системи</i>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Фізична реабілітація при порушеннях функції соматичної нервової системи. ▪ Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях периферичних нервів. ▪ Фізична реабілітація при порушеннях функції вегетативної нервової системи. ▪ Вегето-судинна дистонія. 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з ураженнями соматичної нервової системи. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб при порушеннях функції вегетативної нервової системи <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	До наступного заняття
15. <i>Вирішення практичних завдань. Фізична реабілітація при дегенеративно-дистрофічних ураженнях хребта.</i>	<p><i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Особливості фізичної реабілітації, ергеореабілітації при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами. 	<p><i>Завдання:</i> Визначити та записати у зошитах основні поняття. Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами. <i>(студенти працюють індивідуально).</i></p>	На занятті

Плани та зміст практичних занять

Практичне заняття 1. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Морфофункціональна організація центральної нервової системи. Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку».

Питання для обговорення

1. Загальні поняття про будову нервової системи.
2. Загальний план будови центральної нервової системи.
3. Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття з теми.
- Проаналізувати та замалювати загальну схему будови нервової системи.
- Замалювати схематично поперечний розріз спинного мозку з нанесенням схеми рефлекторної дуги; показати на схемі локалізацію тіл чутливих, рухових і асоціативних нейронів; чутливих, рухових і вегетативних ядер; провідних шляхів; чутливих, рухових і вегетативних волокон.

Практичне заняття 2. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Морфофункціональна організація центральної нервової системи. Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку».

Питання для обговорення

1. Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку та його окремих утворень.
2. Кровопостачання нервової системи.
3. Лікворна система мозку.

Практичні завдання (студенти працюють у парах):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття з теми.
- Проаналізувати будову центральної нервової системи.
- Надати функціональну характеристику відділів головного мозку.

Практичне заняття 3. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Морфофункціональна організація периферичної нервової системи». Функціональна морфологія спинномозкових нервів».

Питання для обговорення

1. Загальний план будови периферичної нервової системи.
2. Функціональна морфологія спинномозкових нервів.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначте та записати у зошитах основні поняття з теми

- Проаналізувати будову периферійної нервової системи, охарактеризувати відділи периферійної нервової системи.
- Замалювати схему спинномозкового рефлексу, зазначити шляхи проведення нервового імпульсу від рецептору до ефектора (на прикладі колінного рефлексу),
- Проаналізувати механізм утворення вегетативних спинномозкових рефлексів.

Практичне заняття 4. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Морфофункціональна організація периферичної нервової системи. Функціональна морфологія черепно-мозкових нервів та вегетативної нервової системи».

Питання для обговорення

1. Функціональна морфологія черепно-мозкових нервів.
2. Функціональна морфологія вегетативної нервової системи.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначте та запишіть у зошитах основні поняття.
- Замалювати схему утворення черепно-мозкового нерва. Вказати на схемі стрілками напрямки проведення нервового імпульсу в волокнах чутливих, рухових і вегетативних нервів.
- Проаналізувати будову вегетативної периферійної нервової системи, надати функціональну характеристику симпатичному та парасимпатичному відділам.

Практичне заняття 5. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Будова та функції аналізаторів».

Питання для обговорення

1. Будова та класифікація аналізаторів.
2. Внутрішні аналізатори. Будова та функціональне значення рухового, вестибулярного та вісцерального аналізаторів

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Проаналізувати та замалювати загальну схему будови аналізатора.

Практичне заняття 6. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи. Особливості неврологічного дослідження».

Питання для обговорення

1. Особливості неврологічного дослідження.

2. Методика збору анамнезу та первинного обстеження особи з неврологічними дисфункціями.

3. Біомеханічні і антропометричні методи дослідження.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Проаналізувати особливості неврологічного дослідження.
- Скласти схему анамнезу та первинного обстеження особи з неврологічними дисфункціями.

Практичне заняття 7. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи. Реабілітаційне обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій».

Питання для обговорення

1. Спеціальні тести. Оцінка психоемоційного стану людини.
2. Шкали оцінки життєдіяльності неврологічного хворого.
3. Реабілітаційне обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій.
4. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності здоров'я.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Скласти схему реабілітаційного обстеження при порушеннях окремих невралгічних функцій.

Практичне заняття 8. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Чутливість та її порушення».

Питання для обговорення

1. Види чутливості:
 - екстероцептивна,
 - пропріоцептивна,
 - інтероцептивна.
2. Провідникові шляхи поверхневої та глибокої чутливості.
3. Методи діагностування чутливості.
4. Види порушень чутливості.
5. Синдроми порушення.
6. Міофасціальний больовий синдром.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття, охарактеризувати види

чутливості та синдроми її порушень.

- Проаналізувати провідникові шляхи поверхневої та глибокої чутливості.
- Описати методи діагностування чутливості.

Практичне заняття 9. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Рух, дослідження порушень рухів».

Питання для обговорення

1. Функціональна організація рухів.
2. Пірамідна та екстрапірамідна системи.
3. Методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття, охарактеризувати види рухових порушень, пов'язаних з ураженням нервової системи.
- Описати методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів.

Практичне заняття 10. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Рух, дослідження порушень рухів».

Питання для обговорення

1. Тестування основних рухових навичок у пацієнта з неврологічними розладами.
2. Реабілітаційне обстеження при порушеннях координації та рівноваги.

Практичні завдання (студенти працюють в парах):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Описати методи реабілітаційного обстеження при порушеннях координації та рівноваги.
- Протестувати основні рухові навички у пацієнта з неврологічними розладами з модулюванням клінічної ситуації.

Практичне заняття 11. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації».

Питання для обговорення

1. Клінікофізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при патології нервової системи.
2. Лікувальна фізична культура при захворюваннях нервової системи та порушеннях мозкового кровообігу.
3. Принципи, методи реабілітації осіб з функціональними порушеннями центральної і периферичної нервової системи.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Обґрунтувати застосування засобів фізичної реабілітації при патології нервової системи.
- Описати методику застосування засобів ЛФК в реабілітації осіб з захворюваннями нервової системи.
- Дати характеристику принципам, методам реабілітації осіб з функціональними порушеннями центральної і периферичної нервової системи.

Практичне заняття 12. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи. Реабілітація осіб з наладками гострого порушення мозкового кровообігу та травматичних уражень головного мозку».*

Питання для обговорення

1. **Реабілітація осіб з гострими порушеннями мозкового кровообігу.** Поняття та види інсульту. Фізична реабілітація при ішемічному та геморагічному інсультах.
2. **Ураження головного мозку.** Поняття та види черепно–мозкових травм. Особливості фізичної реабілітації осіб при черепно–мозкових травмах.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з наслідками гострого порушення мозкового кровообігу.
- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з наслідками черепно–мозкових травм.

Практичне заняття 13. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи. Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку та невротичних розладах».*

Питання для обговорення

1. **Травми спинного мозку.** Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку.
2. **Фізична реабілітація при невротичних розладах.** Неврози. Види неврозів. Особливості клінічного перебігу. Завдання фізичної реабілітації, ерготерапії.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.

- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з наслідками травм спинного мозку.
- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з невротичними розладами.

Практичне заняття 14. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Фізична реабілітація при захворюваннях і ушкодженнях периферичної нервової системи».*

Питання для обговорення

1. Фізична реабілітація при порушеннях функції соматичної нервової системи.
2. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях периферичних нервів.
3. Фізична реабілітація при порушеннях функції вегетативної нервової системи.
4. Вегето-судинна дистонія.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб з ураженнями соматичної нервової системи.
- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб при порушеннях функції вегетативної нервової системи.

Практичне заняття 15. *Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком: «Фізична реабілітація при дегенеративно-дистрофічних ураженнях хребта».*

Питання для обговорення

1. Особливості фізичної реабілітації, ергореабілітації при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами.

Практичні завдання (студенти працюють індивідуально):

- Визначити та записати у зошитах основні поняття.
- Скласти схему-програму фізичної реабілітації осіб при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Практичні завдання для самостійної роботи

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу. Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи

вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору. Усі завдання виконуються у зошиті для самостійної роботи та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Змістовий модуль 1. Морфофункціональні основи корекцій неврологічних дисфункцій.

Тема 1. Морфофункціональна організація центральної нервової системи

1. Визначити та записати у зошитах основні поняття з теми.
2. Замалювати в лабораторних зошитах: медіальну і верхнелатеральну поверхню великих півкуль.
3. Вказати на малюнку тільки ті борозни і звивини, в яких розташовані коркові кінці аналізаторів: рухового, шкірного (загальної чутливості), зорового, слухового, смакового, нюхового, а також коркові кінці аналізаторів мови: речерухового аналізатора, слухового аналізатора усного мовлення, рухового аналізатора письмової мови і зорового аналізатора письмової мови.

Відповісти на контрольні запитання:

Топографія, будова і функціональні особливості спинного мозку:

1. Як побудована нервова тканина. Що таке сіра і біла речовина?
2. Скільки існує різних типів нейронів і які функції вони виконують?
3. У чому відмінність між сомою нейрона і нервовим волокном?
4. За якою ознакою іменуються відростки нейронів?
5. Що таке чутливі і рухові нервові закінчення?
6. Що таке синапс, медіатор? Які синапси Ви знаєте?
7. Що таке рухова (моторна) одиниця?
8. Опишіть рефлекторну дугу і наведіть приклад такої дуги.
9. Де локалізується біла і сіра речовина в спинному мозку? Що вони утворюють?
10. Що таке ядро сірої речовини? Які ядра в сірої речовині спинного мозку Ви знаєте? Де вони локалізуються?
11. Де лежать тіла чутливих, асоціативних, рухових і вегетативних нейронів спинного мозку?
12. Що таке канатики? Які провідні шляхи (висхідні і низхідні) в них залягають?
13. Що слід розуміти під сегментом спинного мозку?

14. Відростками яких нейронів утворені задні і передні корінці?
15. Як утворюється спинномозковий нерв? Які волокна входять в його склад?
16. Де спинномозкові нерви залишають хребетний канал?
17. Чим пояснити різницю в довжині спинного мозку і хребетного каналу?
18. Що таке «кінський хвіст», з чого він складається?
19. Яку функціональну роль виконують оболонки спинного мозку?

Топографія, будова і функціональні особливості головного мозку:

1. На які відділи поділяється головний мозок?
2. Чим відрізняється організація сірої і білої речовини спинного мозку і стовбура мозку?
3. Які типи ядер є в стовбурі мозку?
4. Перерахуйте переключательні ядра стовбура мозку по відділах і вкажіть їх функцію?
5. Що таке ніжки мозочка? Які відділи головного мозку вони пов'язують між собою?
6. Як утворюється ромбовидна ямка (дно четвертого шлуночка)? З якої речовини складається її поверхня?
7. Які особливості має хід волокон в білій речовині мосту?
8. Назвіть частини проміжного мозку, опишіть їх будова, дайте коротку функціональну характеристику.
9. Що таке ретикулярна формація, де вона розташована, її функція?
10. Які залози внутрішньої секреції є утвореннями головного мозку?
11. Що таке кора? Які відділи головного мозку покриті корою? Будова кори півкуль великого мозку.
12. Що таке підкіркові ядра? Перерахуйте підкіркові ядра великого мозку і мозочка.
13. Які особливості має хід волокон в білій речовині мозочка і великого мозку? Що таке мозолисте тіло?
14. Через які зовнішні освіти стовбура мозку йдуть низхідні (пірамідні) шляхи? Де лежать тіла нейронів, відростки яких утворюють пірамідні шляхи?
15. Де знаходяться коркові кінці аналізаторів (коркові центри): слухового, зорового, загальної чутливості, смакового, нюхового, рухового?
16. Де знаходяться коркові кінці аналізаторів мови?
17. Які структури відносяться до лімбічної системи?
18. Які структури відносяться до екстрапірамідної системи?
19. Де знаходяться шлуночки мозку, ніж вони заповнені, як вони пов'язані

між собою і підпаутиним простором головного та спинного мозку?

20. Будова оболонки головного мозку. Де продукується спинномозкова рідина і її функція?

Тема 2. Морфофункціональна організація периферичної нервової системи.

1. Визначити та записати у зошитах основні поняття з теми.
2. Проаналізувати відмінності в будові та функціях соматичної і вегетативної рефлекторної дуги.
3. Замалювати схему утворення спинномозкового нерва. Відзначити на схемі:
 1. Передні і задні корінці спинномозкового нерва;
 2. Передні і задні гілки спинномозкового нерва;
 3. Вказати на схемі стрілками напрямок проведення нервового імпульсу в волокнах чутливих, рухових і вегетативних нервів.
4. Замалювати схему будови симпатичної частини вегетативної нервової системи. Замалювати схему будови парасимпатичної частини вегетативної нервової системи. Вказати на схемі: вегетативні центри, вузли, основні нерви, сплетення, органи що іннервуються.

Відповіді на контрольні запитання:

Функціональна морфологія спинномозкових нервів.

1. Які волокна пролягають в складі власного стовбура спинномозкового нерва?
2. Які волокна пролягають у складі шкірних, м'язових і змішаних нервів?
3. Які області тіла іннервують задні гілки спинномозкових нервів?
4. Яке функціональне значення мають сплетення?
5. Якими гілками спинномозкових нервів утворюються сплетення?
6. Які спинномозкові нерви не утворюють сплетень?
7. Перерахуйте відомі вам сплетення.
8. Які частини тіла іннервують гілки, що відходять від цих сплетінь?
9. Перерахуйте довгі гілки, що формуються з шийного, плечового, поперекового, крижового сплетення?
10. До чого може привести спортсмена травма нервового сплетення, наприклад, плечового?

Функціональна морфологія вегетативної нервової системи.

1. Проаналізуйте анатомічні особливості будови вегетативної нервової системи. По яким ознакам її ділять на симпатичну та парасимпатичну?
2. Де локалізуються центри симпатичної частини вегетативної нервової системи? Тіла яких нервових клітин їх утворюють?

3. Де локалізуються центри симпатичної частини вегетативної нервової системи? Тіла яких нервових клітин їх утворюють?
4. Чим відрізняється еферентна периферична ланка вегетативної системи від еферентної ланки соматичної системи?
5. Що являє собою вегетативний (вузол) ганглії? Тіла яких нейронів локалізуються в вузлах?
6. Які типи вегетативних вузлів Ви знаєте?
7. Що є симпатичний ствол?
8. Що являють собою білі та сірі сполучені гілки? Які волокна там проходять.

Тема 3. Будова та функції аналізаторів

1. Визначити та записати у зошитах основні поняття з теми.
2. Дайте характеристику вестибулярного аналізатора. Периферичний і провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Опишіть механізм збудження рецепторних клітин вестибулярного апарату. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи слідування нервових імпульсів через латеральне вестибулярне ядро (ядро Дейтерса) від рецепторів вестибулярного апарату до м'язів верхньої кінцівки.
3. Дайте характеристику зоровому аналізатору. Периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи, які проводять нервові імпульси від сітківки ока до нейронів кори півкуль головного мозку.
4. Дайте характеристику слухового аналізатора. Периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Опишіть механізм передачі звука від зовнішнього вуха до його сприйняття рецепторами клітинами кортієвого органа. Прослідкуйте, послідовно, шляхи проведення нервового імпульсу від рецепторних клітин до нейронів кори півкуль головного мозку.
5. Охарактеризуйте будову шкіряного аналізатору: периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проведення нервових імпульсів від шкіри обличчя, верхньої і нижньої кінцівок кори півкуль великого мозку.
6. Охарактеризуйте будову вісцерального аналізатору: периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проходження нервових імпульсів від рецепторів шлунку до нейронів кори великого мозку.

Змістовий модуль 2. Семіотика порушень функцій нервової системи. Методи функціональної діагностики і оцінки ефективності процесу фізичної реабілітації осіб з неврологічними порушеннями.

Тема. 4. Прояви патології нервової системи, основні симптоми і синдроми уражень та функціональних порушень структур нервової системи.

1. Визначити та записати у зошитах основні поняття.
2. Опишіть методику збору анамнезу та первинного обстеження особи з неврологічними дисфункціями.
3. Розкрийте зміст понять «реабілітаційний діагноз» та «індивідуальна програма реабілітації».
4. Дайте характеристику індексу активності у повсякденному житті Бартел.
5. Проаналізуйте шкалу оцінки ступеня функціональної незалежності.
6. Опишіть модифіковану шкалу Ренкін.
7. Розкрийте сутність використання індексу мобільності Рівермід.
8. Дайте характеристику електрофізіологічним методам дослідження.
9. Опишіть методи оцінки психоемоційного стану людини.
10. Проаналізуйте використання біомеханічних і антропометричних методів дослідження у реабілітаційній діагностиці в неврології.

Тема. 5. Чутливість та її порушення.

1. Розкрийте сутність поняття «анестезія» та її різновидів: «аналгезія», «термоанестезія», «топ анестезія», «баті анестезія». Охарактеризуйте стан «тотальна анестезія».
2. Дайте характеристику понять «гіпестезія», «гіперстезія».
3. Розкрийте сутність якісних видів чутливості: «гіперпатія» «дізестезія», «поліестезія», «синтезія», «аллохейрія», «парестезії».
4. Дайте характеристику розладів чутливості в залежності від локалізації осередку ураження:
Периферичний (неавральний, поліневритичний, корінцевий)
Спинальний (провідниковий, сегментарний)
Центральний (провідниковий, кірковий).
5. Дайте характеристику неавральному, поліневритичному, корінцевому типу порушення чутливості.
6. Визначте сутність топічної діагностики в неврології.
7. Опишіть синдроми ураження чутливої сфери на різних рівнях нервової системи:

Периферичний нерв, периферичні нерви, задні роги спинного мозку, задні стовпи спинного мозку, бокові стовпи спинного мозку, внутрішня капсула, кора за центральної звивини, кора тямної долі.

8. Чим відрізняються кількісні та якісні порушення чутливості?

Тема. 6. Рух, дослідження порушень рухів

1. Дайте характеристику рухових порушень, пов'язаних з ураженням нервової системи.
2. Проаналізуйте фактори, що впливають на оцінку сили м'язів.
3. Опишіть методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів.
4. Проаналізуйте оцінку м'язової сили за мануальним м'язовим тестом Ловетта.

Змістовий модуль.3. Застосування засобів фізичної реабілітації при функціональних порушеннях пов'язаних захворюваннями і ушкодженнями структур нервової системи.

Тема. 7. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації.

1. Дати визначення поняття «нейрореабілітація».
2. Опишіть цілі та завдання нейрореабілітації.
3. Дайте характеристику педагогічним принципам застосування фізичних вправ в нейрореабілітації.
4. Назвіть періоди, етапи та рухові режими фізичної реабілітації осіб з неврологічними порушеннями.
5. Які засоби застосовуються в комплексній реабілітації осіб з неврологічними дисфункціями?
6. Як класифікуються фізичні вправи з лікувальною метою?
7. Опишіть принципи дозування фізичного навантаження.
8. Визначте механізми лікувальної дії фізичних вправ.
9. Що таке лікування положенням?
10. Пояснить термін пригнічення патологічних синергій.
11. Що таке ліквідація апраксії та атаксії?
12. Обґрунтуйте завдання фізичного реабілітолога, його роботи в міждисциплінарній команді..

Тема. 8. Фізична реабілітація при порушеннях функції центральної нервової системи.

1. Що таке інсульт?

2. Опишіть, як формується контрактура Веніке-Мана.
3. Назвіть основні реабілітаційні заходи на ранньому відновлювальному періоді в умовах клініки.
4. Визначте загальні принципи комплексної реабілітації при інсульті.
5. Опишіть вправи для статичного напруження м'язів кінцівки.
6. Опишіть схему занять реабілітаційною гімнастикою в ранньому відновлювальному періоді при постільному режимі.
7. Опишіть схему занять реабілітаційною гімнастикою в ранньому відновлювальному періоді при палатному режимі.
8. Опишіть схему занять реабілітаційною гімнастикою в ранньому відновлювальному періоді при вільному режимі.
9. Опишіть схему занять реабілітаційною гімнастикою в пізньому відновлювальному періоді при тренувальному режимі.
10. Коротко охарактеризуйте хворобу Паркінсона та методи реабілітації.
11. Опишіть реабілітацію при енцефаліті і менінгіті.
12. Охарактеризуйте рухові порушення у хворих на ДЦП.
13. Надайте класифікацію форм ДЦП. Опишіть п'ять форм дитячого церебрального паралічу відносно до класифікації К.А. Семенової.
14. Пояснити, розвиток яких основних фізіологічних рухових навичок дитини уповільнений.
15. Охарактеризуйте періоди фізичної терапії, ерготерапії у хворих на ДЦП.
16. Основні завдання і принципи фізичної терапії, ерготерапії, у хворих на ДЦП.
17. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації, ерготерапії, які використовуються у хворих на ДЦП. Особливості застосування методики лікувальної гімнастики.
18. Опишіть, які вправи корисно використовувати для розвитку контролю за положенням голови?
19. Які спеціальні пристрої необхідно використовувати на заняттях реабілітаційної гімнастикою?
20. Розробіть схему обстеження дитини з наслідками ДЦП.
21. Які існують форми неврозів й чим вони обумовлені?
22. опишіть методичні особливості проведення гімнастичних вправ з особами що страждають на невроз.
23. Визначте, чим відрізняється схема занять фізичними вправами

Тема. 9. Фізична реабілітація при захворюваннях і ушкодженнях периферичної нервової системи

1. Описати клініку та засоби реабілітації при радикулопатії поперековокрижового сплетення
2. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті сідничного нерва.
3. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті променевого нерва.
4. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті великогомілкового нерва.
5. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті серединного нерва.
6. Охарактеризувати клініку та засоби реабілітації при невриті ліктьового нерва.
7. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті лицьового нерва.
8. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті малогомілкового нерва.
9. Описати види поліневропатій та засоби реабілітації при них.

Тема. 10. Фізична реабілітація при дегенеративно–дистрофічних ураженнях хребта.

1. Визначити та записати у зошитах основні поняття з теми.
2. Визначення реабілітації при дегенеративно–дистрофічних ураженнях хребта, її мета та завдання на кожному з етапів.
3. Опишіть особливості застосування засобів фізичної реабілітації при остеохондрозі хребта з неврологічними проявами.
4. Скласти комплекс вправ реабілітаційної гімнастики при реабілітації осіб при остеохондрозі поперекового відділу хребта.
5. Скласти комплекс вправ реабілітаційної гімнастики при реабілітації осіб при остеохондрозі шийного відділу хребта.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Методологія процесу навчання та оцінювання знань здобувачів вищої освіти полягає в його переорієнтації із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти.

У структурі навчального навантаження здобувача вищої освіти за системою ECTS індивідуальна робота розглядається як один з основних компонентів навчальної діяльності і займає значну частину його навчального навантаження.

Різновидом індивідуальних занять є *індивідуальні навчально-дослідні завдання* (ІНДЗ), які відповідають інноваційним технологіям навчання. ІНДЗ – вид поза аудиторної індивідуальної роботи здобувача вищої освіти навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

ІНДЗ, як і інші модулі в межах залікового кредиту, оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту. На виконання ІНДЗ відводиться 10 годин.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіка навчального процесу.

ІНДЗ виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та придбання практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем сформульованих у рамках предметної області даної дисципліни.

ІНДЗ припускає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

В процесі виконання ІНДЗ, разом з теоретичними знаннями і практичними навиками за фахом, здобувач вищої освіти повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити, навчитися розв'язувати науково-прикладні актуальні задачі.

Здобувач має підготувати проєкт (презентацію) на електронному і паперовому носіях, виступити на семінарському занятті (протягом семестру).

ПРИБЛИЗНА ТЕМАТИКА (за вибором)

Навчальна доповідь

№ з/п	Назва теми (за вибором)
1	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції вегетативної нервової системи. Вегето-судинна дистонія.
2	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях функції соматичної нервової системи.
3	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при черепно-мозковій травмі.
4	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації осіб з ураженням спинного мозку.
5	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при порушеннях

	мозкового кровообігу.
6	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті сідничного нерва.
7	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті променевого нерва.
8	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті великогомілкового нерва.
9	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті середнього нерва.
10	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті ліктьового нерва
11	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті лицьового нерва.
12	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невриті малогомілкового нерва.
13	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при поліневропатій.
14	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при осіб з наслідками геморагічного інсульту.
15	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при осіб з наслідками ішемічного інсульту.
16	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при менінгіті.
17	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації осіб з хворобою Паркінсона
18	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при невротичних розладах
19	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при вирішенні проблема патології мови у дорослих з органічними захворюваннями головного мозку.
20	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при церебро-васкулярній патології.
21	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при поліомієлітах
22	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації при міопатіях.

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Питання до екзамену з навчальної дисципліни

**«Фізична реабілітація при функціональних порушеннях нервової системи»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)**

10. Розкрийте значення, загальний план будови та властивості нервової системи. Визначте основні етапи її розвитку.
11. Охарактеризуйте будову спинного мозку: зовнішню будову, сегментарний принцип організації, внутрішню будову сірої та білої речовини.
12. Розкрийте поняття про провідні шляхи ЦНС. Надайте класифікацію провідних шляхів і їх функціональну характеристику.
13. Охарактеризуйте будову та функції пірамідної системи. Прослідкуйте анатомічні шляхи, які проводять свідомі керуючі імпульси до м'язів верхньої кінцівки.

14. Охарактеризуйте будову та функцію екстра пірамідної системи. Прослідкуйте анатомічні шляхи, які проводять несвідомі керуючі імпульси до м'язів верхньої і нижньої кінцівки.
15. Дайте характеристику зоровому аналізатору. Периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи, які проводять нервові імпульси від сітківки ока до нейронів кори півкуль головного мозку.
16. Дайте характеристику слухового аналізатора. Периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Опишіть механізм передачі звука від зовнішнього вуха до його сприйняття рецепторами клітинами кортієвого органа. Прослідкуйте, послідовно, шляхи проведення нервового імпульсу від рецепторних клітин до нейронів кори півкуль головного мозку.
17. Дайте характеристику рухового аналізатора. Периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проведення нервових імпульсів від проприорецепторів м'язів передпліччя і гомілки до нейронів кори півкуль великого мозку. Проаналізуйте значення рухового аналізатора для спортсмена.
18. Дайте характеристику вестибулярного аналізатора. Периферичний і провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Опишіть механізм збудження рецепторних клітин вестибулярного апарату. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи слідування нервових імпульсів через латеральне вестибулярне ядро (ядро Дейтерса) від рецепторів вестибулярного апарату до м'язів верхньої кінцівки.
19. Охарактеризуйте будову шкіряного аналізатору: периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проведення нервових імпульсів від шкіри обличчя, верхньої і нижньої кінцівок кори півкуль великого мозку.
20. Охарактеризуйте будову нюхового аналізатора: периферичний, провідникові відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проведення нервових імпульсів від слизової оболонки порожнини носа до клітин кори півкуль.
21. Охарактеризуйте будову смакового аналізатора: периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проходження нервових імпульсів від смакових бруньок, гуп'янків до нейронів кори півкуль великого мозку.

22. Охарактеризуйте будову вісцерального аналізатору: периферичний, провідниковий відділи і центральний кінець аналізатора. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи проходження нервових імпульсів від рецепторів шлунку до нейронів кори великого мозку.
23. Проаналізуйте анатомічні особливості будови вегетативної нервової системи. По яким ознакам її ділять на симпатичну та парасимпатичну.
24. Проаналізуйте загальну будову кінцевого мозку. Дайте характеристика часток кори великих півкуль, умовних кордонів.
25. Проаналізуйте будову мозочка: зовнішня та внутрішня будова, сіра та біла речовина. Прослідкуйте, послідовно, анатомічні шляхи, які проводять нервові імпульси без свідомого м'язово-суглобного відчуття від пропріорецепторів верхніх та нижніх кінцівок м мозочок.
26. Проаналізуйте особливості будови спинномозкового нерву.
27. Дайте загальну характеристику черепно-мозкових нервів. Назвіть відділи головного мозку від яких вони відходять.
28. Проаналізуйте будову та функції гіпофізу. Дайте поняття про гіпоталамо-гіпофізарну систему, механізми її функціонування.
29. Чутливість та її порушення. Види чутливості: екстероцептивна, пропріоцептивна, інтероцептивна. Провідникові шляхи поверхневої та глибокої чутливості. Методи перевірки чутливості. Види порушень чутливості. Синдроми порушення. Охарактеризувати явище парестезії.
30. Поняття про рефлекс і рефлекторну дугу. Види фізіологічних рефлексів. Безумовні рефлекси та їх патологічні прояви
31. Функціональна організація рухів. Пірамідна та екстрапірамідна системи.
32. Патологія пірамідальної системи.
33. Патологія екстрапірамідальної системи. Види гіперкінезів.
34. Кровообіг мозку. Повільно прогресуючі порушення кровообігу мозку (дисциркуляторна енцефалопатія);
35. Описати симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів.
36. Характеристики периферичного паралічу.
37. Фізична реабілітація при порушеннях функції соматичної нервової системи.
38. Поняття про соматоформну вегетативну дисфункцію. Фізична реабілітація при соматоформній вегетативній дисфункції нервової системи
39. Загальне поняття про вегето-судинну дистонію. Больові прояви вегето-судинної дистонії. Прояви ангіоневрозу.

40. Фізична реабілітація при порушеннях функції вегетативної нервової системи. Вегето-судинна дистонія.
41. Застосування засобів реабілітації при міофасціальному больовому синдромі.
42. Дати визначення поняття «нейрореабілітація». Цілі та завдання нейрореабілітації. Принципи нейрореабілітації.
43. Поняття про захворювання і ушкодження периферичної нервової системи. Основні завдання фізичної реабілітації, ергоереабілітації при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи.
44. Клінікофізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації при патології нервової системи.
45. Застосування засобів фізичної реабілітації при функціональних порушеннях пов'язаних захворюваннями і ушкодженнями структур нервової системи
46. Дати характеристику основних та додаткових засобів фізичної реабілітації, ергоереабілітації, які використовуються для реабілітації осіб з функціональними порушеннями нервової системи.
47. Принципи, методи реабілітації осіб з функціональними порушеннями центральної і периферичної нервової системи.
48. Кінезіотерапія в реабілітації хворих з захворюваннями нервової системи. Застосування масажу в нейрореабілітації.
49. Методи функціональної діагностики і оцінки ефективності процесу фізичної реабілітації осіб з неврологічними порушеннями.
50. Методи реабілітаційного обстеження при порушеннях функцій м'язів. Тестування основних рухових навичок у пацієнта з неврологічними розладами.
51. Реабілітаційне обстеження при порушеннях координації та рівноваги.
52. Надати характеристику періодів реабілітації при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи.
53. Характеристика засобів фізичної терапії, ерготерапії, та особливості їх застосовуються при черепно-мозковій травмі.
54. Методичні особливості побудови програми фізичної реабілітації при реабілітації осіб з функціональними порушеннями нервової системи.
55. Охарактеризувати класифікацію і клініку травм спинного мозку. Особливості фізичної реабілітації при травмах спинного мозку.
56. Фізична реабілітація осіб з ураженням спинного мозку. Періоди травматичної хвороби спинного мозку
57. Описати засоби реабілітації хворих з травмами спинного мозку в лікарняному періоді реабілітації.

58. Описати фізичну реабілітацію спінальних хворих у післялікарняному періоді реабілітації.
59. Особливості фізичної реабілітації, ергореабілітації при дегенеративно–дистрофічних ураженнях хребта з неврологічними проявами.
60. Загальне поняття про захворювання периферичної нервової системи. Поняття про невралгії та неврити. Неврити сплетень (плексити). Радикуліти.
61. Фізична реабілітація при захворюваннях і ушкодженнях периферичної нервової системи.
62. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях периферичних нервів.
63. Описати клініку та засоби реабілітації при радикулопатії поперековокрижового сплетення
64. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті сідничного нерва.
65. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті променевого нерва.
66. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті великогомілкового нерва.
67. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті середнього нерва.
68. Охарактеризувати клініку та засоби реабілітації при невриті ліктьового нерва.
69. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті лицьового нерва.
70. Описати клініку та засоби реабілітації при невриті малогомілкового нерва.
71. Описати види поліневропатій та засоби реабілітації при них.
72. Порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом. Фізична реабілітація осіб з наслідками геморагічного інсульту.
73. Порушення мозкового кровообігу за ішемічним типом. Фізична реабілітація осіб з наслідками ішемічного інсульту.
74. Описати засоби реабілітації в ранньому відновному періоді інсульту.
75. Описати фізичну реабілітацію при інсульті в післялікарняному періоді відновлення.
76. Лікувальна фізична культура при захворюваннях та порушеннях мозкового кровообігу.
77. Особливості фізичної реабілітації осіб при черепно–мозкових травмах.
78. Реабілітація осіб з гострими порушеннями мозкового кровообігу. Поняття та види інсульту. Фізична реабілітація при ішемічному та геморагічному інсультах.
79. Фізична реабілітація при менінгітах, арахноїдитах, енцефалопатії головного мозку. Етіологія, патогенез, клініка, особливість фізичної реабілітації при менінгіті.
80. Реабілітація осіб з хворобою Паркінсона.

81. Застосування засобів фізичної реабілітації при вирішенні проблема патології мови у дорослих з органічними захворюваннями головного мозку.
82. Фізична реабілітація при невротичних розладах. Неврози. Види неврозів. Особливості клінічного перебігу. Завдання фізичної реабілітації, ерготерапії.
83. Фізична реабілітація при церебро-васкулярній патології.
84. Фізична реабілітація при поліомієлітах.
85. Міопатії та їх фізична реабілітація.
86. Охарактеризуйте рухові порушення у хворих на ДЦП. Класифікація форм ДЦП.
87. Охарактеризуйте періоди фізичної терапії, ерготерапії у хворих на ДЦП.
88. Основні завдання і принципи фізичної терапії, ерготерапії, у хворих на ДЦП.
89. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації, ерготерапії, які використовуються у хворих на ДЦП. Особливості застосування методики лікувальної гімнастики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кальонова І.В., Богдановська Н.В. Реабілітаційна діагностика в неврології: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2024. 178с.
2. Костюкевич ВМ, Шинкарук ОА, редактори. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за спеціальністю Фізична культура і спорт. Київ: Олімпійська література; 2019. 613 с.
3. Неврологія: національний підручник / І.А. Григорєва, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін.; за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. Київ: Медицина, 2015. 640с.
4. Попадюха Ю.А. Сучасна реабілітаційна інженерія: монографія / Ю.А. Попадюха. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 108 с.

Допоміжна література

5. Афанасьєв С.М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації осіб з функціональними порушеннями і дегенеративно-дистрофічними захворюваннями опорно-рухового апарату. Київ, 2018. 505 с
6. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. Львів: ЛДУФК, 2018. 388 с.

7. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 196 с.
8. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина. Підручник для студентів і лікарів / за заг. ред. В.М. Сокрута. Краматорск: «Каштан». 2019. Т.1. 478 с.
9. Сітовський А. М. Фізична терапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату: навч. посібн. / А. М. Сітовський. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 183 с.
10. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина. - Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 280 с
11. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 196 с.
12. Шиян Б. М. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті [Електронний ресурс] : навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів II-IV рівнів акредитації] / Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. 3-є видан., стереотип. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 280 с.
13. Fawcett C. Fundamentals of Tests and Measures for the Physical Therapist Assistant / Fawcett C., Fruth S. *Jones & Bartlett Learning*, 2020. 430 p.
14. Quiben M. Umphred's neurological rehabilitation / Quiben M., Reina-Guerra S., Lazaro RT (eds.); 7th edition. Boston: Elsevier, 2020. 1362 p.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Університет Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://pdpu.edu.ua>
3. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://librarv.pdpu.edu.ua>
5. Кафедра фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я: офіційний сайт. URL: <https://pdpu.edu.ua/kaf-fiz-vih/kafedra-biolohii-i-okhorony-zdorov-ia.html#nm>
6. <http://www.anatomia.ucoz.com>
7. <http://www.anatomia.at.ua>